

Det kalla kriget i repris

Sommarens krig i Kaukasus har inga verkliga vinnare. Liksom i alla krig i människans historia är det småfolket som är klara förlorare. Medan Dmitrij Medvedev och Micheil Saakasvili spelar sitt brutala krigsspel betalar folket priset.

Enligt Human Rights Watch använde georgisk militär "urskillningslöst och oproportionerligt våld vilket ledde till civila förluster i Sydossetien. Den ryska militären använde urskillningslöst våld i Sydossetien och Gori-distriktet och har uppenbarligen beskjutit flyktingkonvojer med civila som försökte fly från konfliktområdet.

Vetskapen om att tusentals har lidit och dött är så mycket mer smärtsam eftersom vi vet att det georgisk-ryska kriget inte kom som en blix från klar himmel. Ännu mer frustrerande är att vi vet att kriget kunde ha avväjts genom ett ingripande i tid.

I mitt samtal med Sabine Freizer i the International Crisis Group, nämner hon att hennes organisation har talat om en möjlig konflikt mellan Georgien och Ryssland i åratal. "En katt- och råttalek pågick och det fanns tidiga varningstecken."

I själva verket krävde krisgruppen brådskande konfliktförebyggande åtgärder till och med innan kriget utbröt.

Den 5 juni rapporterade gruppen: "Med dispyten mellan Georgien och Ryssland i en ny farlig konfrontationsfas växer krigsrisken i södra Kaukasus. Bekymrade över Natos planer för en ytterligare utvidgning till tidigare Sovjetrepubliker och Kosovos unilaterala men väststyrda oberoende har Ryssland trappat upp sin inblandning i Sydossetien- och Abchazien-konflikterna.

Georgien är beslutet att återställa sin territoriella integritet. Hökarna i Tbilisi överväger seriöst en militär lösning."

Rapporten rekommenderade att EU, USA och det internationella samfundet "uppmanar alla parter att avstå från fientligheter och återvända till förhandlingsbordet samtidigt som de negativa konsekvenserna av ett konfliktutbrott betonas."

Med tanke på den internationella diplomatins patetiska misslyckande att förhindra konflikten, är det befängt att väst, med USA i täten, beskyller Ryssland för att vara roten till allt ont. Sanningen är den att inte heller Micheil Saakasvili eller Condoleezza Rice är några änglar.

"Det finns inga 'good guys' i den här konflikten", skriver Matthew Rothschild i "The Progressive

Utrikesminister Carl Bildt har varit enögd när det gäller konflikten i Georgien, anser Tasneem Khalil.

ARKIVBILD: SCANPIX-AP

”

Vad Carl Bildt uppenbarligen missar är Sveriges speciella position”

Magazine?" Micheil Saakasvili var världslos när han skickade in militären för att kuva det ryskvänliga Ossetien. Och Ryssland... svarade med onödig kraft ... Förenta staterna har ivrigt allierat sig med Georgien, beväpnat och utbildat landet, vilket Washington visste var ett irritationsmoment för ryssarna. Varför höll inte Condoleezza Rice tillbaka Saakasvili? Kanske för att det finns många mäktiga republikaner som längtar efter en repris av det kalla kriget.

"Detta är det nya kalla året", säger veteranjournalisten Pepe Escobar. "Ryssland är tillbaka och kommer inte att tolerera några skrämshot eller någon inblandning i sin intressfär. Det har kommit tillbaka som den enda supermakt som kan utmana USA. Å andra sidan är Georgien en dysfunktionell maffiastat, en amerikansk lydstat med en amerikansk nickedocka som president."

Vad vi bevittnar nu är faktiskt en repris på det kalla kriget. Närmare bestämt är det faktiskt ett ställförträdande krig mellan USA och Ryssland.

Faktum är att Georgien bara är en bricka i ännu ett av Bush-administrations misslyckade expansionsprojekt. Det är intressant att se att det europeiska svaret på detta missöde är ganska förvirrat.

En typiskt exempel är den svenska reaktionen. Sedan krigsutbrottet har utrikesminister Bildt uttalat sig fyra gånger och alla gångerna lagt skulden på Ryssland. Precis innan han flög till Tbilisi för att visa sitt stöd för Georgien jämförde han den ryska aktionen med Hitlers invasion av Centraleuropa. Nu senast har Sverige brutit sina militära förbindelser med Moskva.

Hur ska en konfrontation och tom retorik kunna hjälpa Sverige att spela en konstruktiv roll? Vad Carl Bildt uppenbarligen missar är Sveriges speciella position. Landet är varken en del av det USA-ledda Nato eller en rysk samarbetspartner.

Om det kalla kriget återuppstår i Europa förväntas Sverige att upprätthålla sin historiska roll som neutral stat, inta en principiell hållning och agera för att mäkla fred mellan alla parter i konflikten. I stället har Sverige tyvärr närmat sig den på ett enögt sätt.

"Än farligare än denna enögdhet är om europeerna inte förstår vilket fara den innebär för världsdelen. Då är de verkligen den verkliga ett problem. Den amerikanska planen för en Nato-expansion i tidigare Sovjetstater är inte till gagn för världsfreden. Den är den tydligt utlösande faktorn för det nya kalla kriget. Några Nato-medlemmar, som Frankrike och Tyskland, är medvetna om detta. Och dessutom bygger Europas framtid i Eurasien på goda ekonomiska förbindelser med Ryssland", säger William Engdahl, erfaren amerikansk kommentator av geopolitiska frågor, mest känd för sin auktoritativa analys av amerikansk expansionism.

Mot den bakgrunden är det absolut nödvändigt att Sverige träder fram som en fredsmäklare. Med tanke på landets unikt inflytelserika position som partner i regionen kan svenska diplomater spela en konstruktiv roll.

Svaret på krisen måste vara förhandlingar och engagemang – inte isolering av Ryssland.

Tasneem Khalil
Frilansskribent från Örebro med inriktning på internationell politik

I KORTHET

- Vad vi bevittnar i Georgien är en repris på det kalla kriget.
- Det europeiska svaret på konflikten är ganska förvirrat.

Ledare

Straffa inte Ryssland – belöna Georgien

Det är inte genom att bestraffa Ryssland som EU-länderna kan hantera den oroliga situationen i Kaukasus, utan genom att uppmuntra Georgien att fortsätta sin väg mot en närmare relation med EU. Statsminister Fredrik Reinfeldt sade inför EU-toppmötet på måndagen att han vill se ett "Europaperspektiv" för Georgien och Ukraina. En diplomatisk omskrivning för att släppa in länderna i EU.

Återigen visar det sig att EU:s attraktionskraft är ett av de främsta redskapen för fred och mänskliga rättigheter i Europa.

EU:s försök att medla i olika konfliktthärdar har haft varierande framgång. Den ryska regeringen verkar till exempel vara ovillig att följa delar av den överenskommelse som Frankrikes president Sarkozy medverkat till att förhandla fram. Det är en maktdemonstration. Ett sätt att visa att "här är det vi som bestämmer".

Att bojkotta Ryssland skulle knappast ha någon effekt. Den ryska ledningen verkar kallt räkna med att hamna i den politiska fryboxen i Europa och USA under några år.

Däremot skulle det få en långsiktigt positiv effekt att knyta Georgien närmare EU.

Då skulle det vara betydligt svårare för Ryssland att låta sina trupper dundra in. Visserligen är inte EU en militärallians. Men länderna är så sammanvävda i varandra att de ändå måste reagera samfällt om ett av medlemsländerna skulle angripas. Processen mot medlemskap leder också till att EU ställer krav på att minoriteters rättigheter ska garanteras, till exempel ryssar som lever i de länder som en gång ingick i Sovjetunionen.

Krisen i Kaukasus understryker också vikten av att EU:s institutioner reformeras, i enlighet med det fördrag som undertecknades i Lissabon. Fördraget innebär bland annat en starkare utrikespolitisk samordning.

Fördragets motståndare brukar skrämmas med att det innebär en "EU-stat".

Men vilket är det mest skrämmande perspektivet? Att 27 demokratier i Europa samordnar sin utrikespolitik eller att auktoritära stater kan rulla in med stridsvagnar i sina grannländer, medan EU-länderna står handlingsförlamade på grund att de har svårt att enas om ett gemensamt agerande?

Är Björklund flummig?

Utbildningsminister Jan Björklund är satt under press. Hans bruk av statistik har befunnits vara tendentiöst. Hans håg står inte till nyanser. I opposition hade han hela tiden flumskolan och dess ideologer i kikarsiktet. Krisen i skolan var ledmotivet i hans kanonad. Men nu är han lagledare och då behövs andra tongångar. I en replik i Svenska Dagbladet (1/9) slår han fast att Sverige "har en engagerad och hängiven lärarkår". Den har han aldrig varit kritisk mot. Kritiken har gällt en "felaktig skolpolitik och dess ideologer." Det låter lite flummigt.

Svara snabbt

Reagera på dagens ledartexter på www.na.se/ledare

Nerikes Allehanda

Liberal, grundad 1843

Postadress: 701 92 Örebro
Besöksadress: Norra Strandgatan 5
Telefon växel: 019-15 50 00 kl 08-17
Texttelefon NA:s red: 020-31 00 20
NA på internet: www.na.se
Tryck: V-TAB, Örebro

Ulf Johansson
verkställande direktör
chefredaktör och ansvarig utgivare

Peter Kréjci, Maria Elisson, stf ansvarig utgivare

Lars Ströman, politisk redaktör

Redaktionen: 019-15 50 55 dygnet runt. E-post: nyhet@na.se Fax: 019-10 52 90.
Sporten: 019-15 50 60.
Övriga redaktioner: Se respektive sida.

Prenumeration: 019-15 51 50 kl 08-17.
E-post: prenumeration@na.se
Priser: Månadskonto: 190:-, 12 mån: 2 199:-,
6 mån: 1 295:-, 4 mån: 920:-

Annon, företag: 019-15 50 00 kl 08-17.
E-post: foretagsservice@na.se
Fax, annons: 019-10 21 11.
Annon, privat: 019-15 51 00 kl 08-17.
E-post: privatservice@na.se

Utebliven tidning: 019-15 51 55,
månd-fred 06.15-10.00,
lörd 06.15-10.00, sönd 08.00-11.00.
Utebliven tidning i Karlskoga:
Månd-lörd 0586-77 78 40, sönd 019-15 51 55.
Utebliven tidning i Arboga:
Månd-lörd 010-110 16 50, sönd 019-15 51 55

Lagring/publicering: Allt material i Nerikes Allehanda lagras digitalt, publiceras och tillhandahålls i digitala medier. Den som sänder material till tidningen anses medge sådan digital lagring och publicering samt sådant tillhandahållande. Detta gäller även material till debattsidorna. Redaktionen ansvarar inte för insänt material som inte beställts.
Annonser införes i tidningens olika publiceringskanaler men kan också publiceras på tidnings sajter i hela landet som omfattas av samarbetet inom Lokus.